

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egyesületi könyvnyomda, 3 korná-utca, 18 sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Részletesi ár: Évesre 20 frt. félre 10 frt. negyedévre 5 frt. Megtérítési díj: 6-hasábos petit-sor 3 kr. helyéjé mindenbevitelért 30 kr. A „nyilt-tér“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

„FÜGGETLEN LAPOK“

következő folyamára.

Február—mártius 2 óra . . . 3 ft. 40 kr.
Február—apríli 1/2 évre . . . 5 „ —
Február—júniusi 5 óra . . . 8 „ 40 „

A „Függ. Lapok“ kiadó-hivatala.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Tisztelt munkatársainkhoz.

Szölkünk tegnapi számunkban t. olvasóinkhoz, számot adva nyilván eljárásunkról lapunk körül, hogy annyi gyanúsítások ellenében kimutassuk minden lépésünk gondos correctségét.

Nem tagadjuk el aggodalmainkat, melyeket felkeltett az ellentétek feszült állása. Mert ha egyrésztől annyi bizonyíték volt kezünkkel tekintélyes kath. egyházi férfaktól, s annyi felbátorítás, mint ezt többször minden ostentatio nélkül elmondottuk, más részről, mint felemlítettük, ostenativ vizsgálattal kelle találkoznunk, és ebben annak jelenségét kelle váratlanul látnunk, hogy az ellentétes érdekek vagy legalább nézetek mindenre inkább készek, mint megkülönböztetni az idővel.

Es ez szerencsétlenség volna. Mert a kor követeléseivel pactálni lehet, de nem törni.

A ki pedig még szelid hangját meghallgatni is vonakodik, kibem a keresztény türelem annyira megszakad, hogy ellenkező nézetet hallani sem akar, azzal a megalkuvás fonalá megszakadt.

Ez annyival leverőbben hathatott mindazokra az egyházban, kik sóvárogva várják egyházunk rendezett állapotának jobb aeráját, minél tekintélyesebb és befolyásosabb oldalról jött az ellenséges, sőt kárhözható manifestatio.

E közben még az Idők Tanuja is oly módon támadá meg hosszú hallgatás után lapunkat, melyre az ország legkülönbözőbb vidékeiről özönlöttek a felzudulások, és minket azon kedvetlen alternatióba hoztak, vagy legbuzgóbb olvasóink s levelezőinket lehangolni, kik a megtorlás kinyomatását kívánták, vagy támadni látni lapunkban oly polemia fergetegét, melynek barátai nem voltak soha.

Szeretnők megmutatni bizonyos ellenfeleinknek e felszólalásokat, mi kevés számban használtuk, és azoknál is mennyire nem kiméltük a veres plajbászt.

Nem lehet azért elmulasztanunk, hogy t. levelezőinket buzgóan ne kérjük az előrelátott vitában kerülni mindent, mi a keseredést fokozhatná, s a közeledést oly nehézzé teszi az életben.

Mi sem lehet azért örvendesebb, mint t. munkatársaink azon elhatározása, miszerint maguk bocsátanak nyilatkozatot társaikhoz a csillapodás érdekében, és azon irántunk gyöngédségük bizonyítékát, miszerint az Idők Tanujának gyanúsításai ellenében nekünk kijelenték, sőt tenni is eltökéltették, letvni ezentúl az anonymitás leplét és nevük alatt kilépni a sikra.

Mi is ugy látjuk, miszerint ennek megvan az ügyre nézve különös s nem csekély horderejű fontossága.

Mert az ország külön vidékeiről jövő felszólalások tanúságai annak, milyennek a dolgot felüli felfogások különböző vidékeken.

Ha már most az ellenpárti lapok azt állítják, hogy a esanádi, veszprémi, somogyi, váci, fehervári, tiszamelléki, tiszavidéki, sat. levelek Pesten készülnek, ugyan egy műhelybe gyártatnak, igen komoly ártalmat okoznak az ügynek, mert meggátolni törek-szenek, hogy kiket illet, és tudniok kell, az ország külön érdekeinek hangulatáról tájékozást nyerhessenek.

A mint tehát igen lekötelve vagyunk eme kijelentésük által, miszerint ezentul mindig saját nevük alatt akarunk felszólalni, ugy kimondjuk őszintén, miszerint mi ezt mindaddig korainak tartjuk, míg ellenfeleink folytonosan fedett sisakkal harcolnak.

Kik az irodalom harezáiban régi csatárok, ismerik az előnyt, melylyel fedett harcos a fedetlen irányában bir, s érdekeinkben áll ügyfeleinket e hátránytól megóvni.

Mi senkit eleve szellemi közreműködésre nem szólítottunk fel, meg lévén győződve, hogy ha az ügy, mint nem kételkedünk, az érdekeltek keblében viszhangra talál, önként fognak sorakozni a szellemi erők.

Igy történt. A sereg magva önkényt megalakult.

Es ez állásunkra nézve is lényeges változást okoz.

Az egyház szervezetére nézve két lényegesen eltérő munkát állott elő, t. i. az 1848-ki s 1868-ki püspöki munkát. Mi kifejtettük programunk részleteit, alapulvevén az 1848-ki püspöki nyilatkozatokat, és összehasonlítottuk az 1868-ki munkálattal s megjelöltük a lényeges eltéréseket.

Ez által merültek fel az érvényt követelő nézetek az egyházban. Az 1868-ki irányok képviselői a P. Hírnök s Idők Tanuja. Az 1848-ki irányt mi tüztük ki.

Teljes igazza van székesfehérvári tiszt.

levelezőinknek, s z a b a d a v á l a s z t á s a z irányok között. Mi ehhez csak azt tesszük.

A mi magunktartása ezentul inkább tartózkodó és passivabb kell, hogy legyen.

A nézetkülönbözés, mely félreismerhetlenül felmerül, napfényre hozza az érdekek elválását is. Mi magunk erején vittük és vinnünk kelle a szükséges fejlődést e pontig.

Ezentul választhat kiki érdeke és nézete szerint, de a szellemi kiküzdés első sorát, melyen eddig mi vittük a csatát, szükségképp az érdekelteknek kell elfoglalni. Ha az 1848-ki autonomia hívei győzelmet akarnak, azt csak ők, nem mi vihathjuk ki.

Végkép pedig az országnak látni kell, minő számu és mily szellemi erőkkal rendelkezik az érvényt követelő elv tábora.

Mi nem vagyunk az erőtetés emberei. Ha kitűzött elveink diadalának még nem jött meg ideje — mit nem hiszünk — keresztényi megadással hajlunk meg Isten akarata előtt, de az erőtetésből fakadó igazgatók által nem akarunk a végtetek számára önkénytelenül működni.

Ez álláspont figyelembe vételére kérjük komolyan tiszt. munkatársainkat is.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Pest, febr. 20.

Midőn mi a delegatiójás intézmény jövődjéről szölkünk, ki akarjuk mutatni a fejlődési irányt, melyet közösügyi viszonyaink kényszerűleg vesznek.

Arról mindenki meg van győződve, miszerint a vérendszer gyökeres átalakítása és a honvédelmi rendszer behozatala csak idő kérdése már.

Azt is belátja mindenki, hogy a vérendszer átalakítván, a nemzeti hadsereg csaknem minden viszonyaiban az alkalmazást kivéve az országos miniszteriumok kezelése alatt lesz.

A fejlődés természetében fekszik ennél fogva, hogy a delegatio köre szűküljön.

Es midőn a hadsereg átalakulása után annak ügyei jó részt országossá válnak, az államadósság ugyem közös ügy, a közös pénzügyminiszterium köre is hatalmasan összehangorodik a pénzkezelésre nézve, a delegatio teendője is csak revisionális működésre száll alá.

Fontosabb azonban a közös financia-miniszteriumnak feladata a pénzügy szorosabb értelembenli hivatására nézve. Ezek közt a pénzverés ügye (Münzwesen) a vertpénz értékbeni közössege európai szükségesség. A közössegnek ennél fogva mindinkább ter-

jedni kell. Egy értelmű az a mértékek közössegével s az ipar s kereskedés postulatuma, hogy internationalis kialakítások utján a mértékek egyenlők legyenek, így kell ennek lenni az általános csereeszközzel is.

Az azután, ha az érték és forma egy, minő nyelvű irat legyen rajta valóban igen csekély érdekű kérdés azon nagy forgalmi téren, hol az mozog, s a magyar arany s ezüst magyar pénzverdekben dolgoztatván fel, csak nem lehet, hogy más nyelvű köriratot kapjanak, vagy lévén saját pénzverdek, azok az országokon kívül dolgoztatásnak fel.

A forgalomban levő bankjegyek ügyét illetőleg, sem Magyarország, sőt Ausztria sem maradhat tartósan egy banktársulat monopoliuma alatt. E nyögőt a fejlődő industrialis viszonyok mindinkább elviselhetlenné teendik. Ma is oly retentő csekély a forgalmi eszköz, azaz a keringésben levő pénz összege a birodalomban, hogy szinte lehetlenné teszi az ipar és kereskedelem létezését.

A mint a megkezdett munkásság fokozódik, mint most minden lendületet vett s a mai rendkívüli export által szerzett pénzforgás hatásai enyésznek s az ipar és kereskedelem rendes normalis forrásaira szorul, azonnal élettusa támad a nemzeti szorgalom és pénzmonopolium közt, s lehetetlen hogy Ausztria, de még lehetetlenebb, hogy Magyarország pénzügyileg a mai állapotban maradjon, s saját iparát egy monopoliumnak martalékul odavesse. Ez elutasíthatlan életszükség kényszerítendő a viszonyok átalakítására. Ekkor áll elő a magyar pénzjegyek ideje, mi szinte a dolgok fejlődésében fekszik kikerülhetlenül.

Ez már a második fontos attributuma a közös pénzügynek, melynek elutasíthatlanul változás alá kell jutni.

3-dik, mi mindennél fontosabb, az, hogy a pénzügyminiszter a közzövedelmi források bőségéről folyvást gondoskodjék. A pénzügyminiszterium e feladatát nem értették soha a bécsi miniszterek, s ez oka a mai kimerültségnek.

Mi nem vádolhatjuk a bécsi miniszteriumot irántunk mostohasággal, mert saját tartományai iránt követett rendszere ép oly pusztító és szerencsétlen volt.

De ép azért is ez így nem maradhat. Nem pedig már azért is, mert a bécsi miniszter nem bir az adatok azon eszközzeivel, hogy állapotaink exigentiáit megítélhesse, nem azért, mert némely érdekeink ellentétesek lehetnek, nem azért, mert a rendszer vezetése a bécsi miniszter kezében, míg a következesek az országra és magyar pénzügyminiszter fizetési képességére hatnak vissza s ez megférhetlenség.

Mindezekben csak azt akartuk jelezni, hogy a mint mi meg vagyunk, mint talán minden józan gondolkozó győződve, hogy a concessiók mostan kivított mértékét is csak

Mindentünne egybehordott elemekből épül a tudomány pantheonja; a millió meg millió alak egybevetése s kölcsönös kiegészítése utján készül azon lehető legtokéletesebb alak, mely az örökké való, változatlan, tiszta tökélyt eszme megjelenésének méltó alakja lehet!

Nem állhat, hogy az egyes művészetek, vagy épen egyes művészeti remekek mind megannyi szoros értelemben vett önálló, befejezett, különltéteggel képezzenek: hisz a finom érzékű görögök a három gratiát egymás tarsaságában képzelék; nem mintha egyenként is értelemmel és értekel nem bírtak volna, hanem mert egy főnsőbb, tökéletesebb érzésnek teljesítésére is szolgálhattak. Igaz, hogy a művész ezred meg millió években keresztül újra meg újra meríti mindig csak ugyanazt önmagából; az istenit, az örök eszmét saját lelkeből; de kell, hogy a mód, melylyel meríti, s az alak, melyben meríti, az előbbieket föltételező, új, mindig tökélyesebb legyen. S legyen nemzeti művészete, mint az emberiség tudománya; mely emberiség fogalom mellett nem lesz használható a sántikáló hasonlatos kifejezés: ifju, — férfi, — előregedett korn szép, melynek nyomorúságosan nélkülöznie kell a mult dicsőségét, esüggetet lélekkel le kell mondania a jövő reményéről!

R. K.

TÁRCZA.

A művészet hivatásáról.

A művészetnek, mely az örök eszméket érzhető alakban előállítani s mintegy megvalósítani törekszik, törekvése épen oly határtalan, pályája épen oly végtelen, mint a tudományé, mely előtt szintén az örök eszmék egységes tisztasága lebeg dicső ezél gyanánt, midőn a magasra tekintő ész s szigoruan kutató és számító értelmiség merész erejével hatol mindig tovább és tovább a különfeleségek tömkelegébe. Csakhogy míg emez öntudatos működéssel fölfelé haladva az egyesekben iparkodik megállapítani az alapul szolgáló általánost; a külső kérgen keresztül törni a szellem életható birtokához: addig amott közvetlenségében hat át az eszme, a szellem isteniségében érintkezik a szellemmel, hogy azután a meghatározott alakban nyerjen kifejezést a dicsőtölés állapota. Míg a tudomány a győztes diadalával és biztos tájékozással akar az eszmék országába lépni, átkarolandó az átkarolhatatlant; addig a szellem benső szentélyében titkos hatalom által ibletett művész érzéki-tés utján az érzett mindenséget részletezi fölfogás kedvéért.

A tudomány a szellemvilágot az anyagtól el-

választja, hogy szabatos fogalmaiba határozza azt: a művészet pedig egyesíti a szellemet az anyaggal, hogy a tárgyilag örök és való alanyilag is érvényesüljön. És ez által az élet kelleméről gondoskodik, mely az ellentétek ezen összeegyeztetés nélkül egyhangu, unalmas és kiállhatatlan, miként már Platon észrevette, midőn az egyedül szép, egyedül való és utánozhatatlan ideáknak lehetőleg megközelítő utnázását gyakorlatilag követelte a „nem létező“ anyagvilágban.

Ez a művészet feladata: kibékíteni a szellemet az anyaggal; és az anyagot megdicsőíteni a szellem által. Nagyszerű feladat! melynek roppant horderejét s nagyon közel érdeklését maga épen azon tény is igazolja, mikép művészet, költészet a vad népeknek is van, míg a tudomány csak a műveltebbek, fejlettebbek birtoka. Honnan a következtetés, hogy a művészet fejlődése a tudomány gyarapodásával csak egy darabig tart együtt, mikor az előbbi netovábbjához jutva, szükségképp elmarad az utóbbi megett, sem a művészet, sem a tudomány fogalmára nem alapítható, sem pedig az elfogulatlan és magasabb népzontu tapasztalással nem támogatható; mely csak azt mutatja, hogy a műveltség magasabb fokára emelkedett egyes népekben némi hidegültést lehet észrevenni eddigi művészetünk, vagy általán a művészet iránt. Azonban a hidegültés az eddigi tökéletlenebb művészet iránt félre nem ismerhető nyilatkozata egy újabb, töké-

lyesebb szükségletének, mely egyedül leszen képes a magasabb műveltségre jutott nép magasabb igényeit kielégíteni; a finomabb és tisztább izlésnek megfelelni. Hogy pedig a haladó népek ily tökélyesebb művészetet szerezni valóban törek-szenek is, az a dolog természetéből ép oly világos, miként azon haladó népek története igazolja.

Ha tehát a tudomány folytonos haladása a művészetnek is szakadatlan tökélyesülését követeli; akkor szükségképp következik, hogy az egyes népek művészeti fejlődésének fonakadása, vagy látszó befejezettsége, csakis látszólagos, mely látszatnak, esalódnak okvetlenül vége van, mihelyt az egyes népeket az újabb kor számtalan összekötetési- és közlési módjai mellett nem képzeljük merőn elszigetelt, magukra hagyott állapotban, hanem igazán mint az emberiség nagy esaladjának közös tagjait fogjuk föl, s mint egy nagy szervelem egésznek kiegészítő részeit ismerjük el, melyek valamennyien csak egymásért és egymás által létezhetnek. Ily felfogás mellett aztán valamint na már nevétsége volna kizárólag német, vagy francia, vagy olasz műveltségről beszélni, épen ugy kell az általános egybeolvadás és egyesülés nagy elvénél eltűnniök azon apróságoknak és egyedi különösségeknek, melyek nem engednek az egyes népek és idők művészet egy általános nagy egész részei gyanánt, vagy egy végtelen folytonosság folytonos láncszemei gyanánt szerepelni.

nagy próbáltatások árán nyertük meg, de az alap, melyen állunk olyan, hol az életfelföldés kényserősége a dolgokat önkényen azon irányban viszi előre, melyet minden pártok egyiránt óhajtanak, t. i. állami függetlenségünk és önkormányzati önállóságunk minél teljesebb birhatása. Ezt csak túlkapasok hátráltathatják, a bizalom újabb megrendítése, az izgalom terjesztése, a szélsőségek zaklatásai

Közzgazdászati Statistika.

A konstantinápolyi kikötő forgalma 1866-ban élénkebb volt, mint az előbbi években. Összesen 22,300 hajó érkezett a kikötőbe 3,952,540 angol tonna tartalommal. 1864-ben a hajók száma ugyan több volt, de tartalmuk sokkal többet nem tett ki, mint az 1866-iki forgalomnál tapasztaltatott. Ha e számokat az előbbi évek számaival összehasonlítjuk, azonnal kitűnik azon nagy emelkedés, mely a konstantinápolyi kereskedelemre nézve minden évvel nagyobbodik; mert

1850-ben	5,478	hajó	971,673	tonnával
1851 "	6,534	"	1,198,608	"
1856 "	13,137	"	3,689,384	"
1862 "	19,954	"	3,475,769	"
1864 "	25,403	"	3,960,663	"
1865 "	21,480	"	3,900,132	"
1866 "	22,300	"	3,952,540	"

A mi különösen az 1866-iki hajó forgalmat illeti, az a lobogó szerint következőleg oszlik el: érkezett

amerikai hajó	5	1975 tonnával
belga "	26	16,991 "
dán "	4	754 "
angol "	1,725	643,604 "
francia vitorla hajó	38	21,009 "
" gőzhajó	290	160,363 "
görög "	4,479	tartalom nincs tudv.
hollandi "	21	2,537 tonnával
olasz "	22,44	658,759 "
osztrák vitorla "	797	320,631 "
" gőz "	305	173,380 "
porosz és pedig		
a) poroszországi gőz-hajó	99	33,333 "
b) meklenburgi gőz-hajó	186	38,237 "
c) hansabeli gőzhajó	12	4,306 "
d) hannoveri "	1	175 "
e) schleswig-holsteini gőzhajó	5	1,480 "
oroszsor. vitorlahajó	470	145,928 "
" gőzhajó	203	147,518 "
spanyol "	6	1,923 "
svéd "	19	4,422 "
norvég "	328	110,532 "
török s pedig ottoman vitorlahajó	9876	212,453 "
ottoman gőzhajó	857	188,501 "
b) dunafejedelemségi hajó	107	7,702 "
c) samosi hajó	190	11,949 "
d) szerb "	7	672 "

Fájdalom, ez adatok igen hiányosak, és sok kívánni valót hagynak. A török hajók száma természetesen a legnagyobb. De a hajók igen kicsinyek — átlag csak 65 tonna terjedelműek — s innen magyarázható, hogy Görögország hajóinak tartalma a Törökországi felülhaladja, és hogy az angol és olasz hajók tartalma majdnem azonos a törökökével. Ezen három nemzet hajói után (átlag 600,000 tonnával) következnek Ausztria 490,000 tonnával, azután Oroszország 290,000, Franciaország 181,000, Norvégia 110,000, és éjszaki Németország 77,000 tonnával. Igen feltűnő a spanyol hajók kis száma, pedig Spanyolország ugyancsak kereskedelmi tekintetben közel fekszik Törökországhoz. Az előbbi évvel összehasonlítva a nemzetek részvételése a törökországi kereskedésben egyenlő maradt. Egészen az öszmozgalomhoz képest az egyes nemzetek hajóinál is azt tapasztaljuk, hogy a hajók száma kisebbedett ugyan, de a hajók tartalma nagyobbodott. Feltűnően egyedül a francia hajók száma kisebbedett; mert 1864-ben még 241 francia vitorlahajó érkezett ide, 1865-ben még 168, holott 1866-ban csak 38. Ellenkezőleg nagyon szaporodott a norvég hajók száma, s ugy látszik, hogy a norvég hajók mindinkább meghonosulnak a fekete tengerben. Konstantinápoly, kedvező fekvésénél fogva a teherszállításra nagy jelentőségű. Majdnem minden hajó, mely a fekete tengerben, az azví tengerben, a Dunán, a márvány-tengerben és a rumeliai parton Enostól Volóig terhet vesz fel, itt vesz rakományt. Egyedül Rumetia déli partjára van Salomich és Syraban versenyjárta. Azonban ezen teher rakományi üzlet a török kormány által nem pártolattik kellően. Különösen sok a panasz az egész kereskedelemre nézve oly nagy horderejű távirtdai és pósta közlekedés tekintetében Odessa és Konstantinápoly közt. — A távirtda lassúsága itt igen nagy akadály, a bajon legelőszertiben lehetne egy tenger alatti kábellel segíteni.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Kormány-előterjesztés

a magas magyar országgyűlés nagy tekintetű delegációjához.

A miniszterium f. é. január 20-án kelt előterjesztésében a szárazföldi hadsereg és a tengeri haderő rendkívüli szükséglete fedezésének külön hitel útján igénybevitelét magának tartotta fenn.

E szükségletek az idemellékelt költségvetésben elősorolva. E költségvetés feloszlik:

A. a szárazföldi hadsereg egyszeri rendkívüli szükségletére: és pedig:

1. A hadsereg hátultöltő fegyverekkel ellátására: továbbá a csapatok fegyverzeténél és a tüzérségi anyagoknál mutatkozó hiányok kiegészítésére;

2. A ruházat és felszerelésnek kiegészítésére;

3. A hadsereg hadi vonatának felszerelésére és a fennlevő vonószerszámok jó karba helyezésére;

4. Pótlóvak beszerzésére a tüzérség számára;

5. A tábori egészségügyi intézetek számára; 6. Várművek és katonai épületek építésére, összesen 27,086,000 ftal; továbbá a számfelveti tiszték illetményei fejében átmeneti szükségletre 3,600,000 ftal, e szerint összesen a szárazföldi hadsereg számára 30,686,000 ftal.

B. a tengeri haderő szükségletére; és pedig:

1) anyagok beszerzésére és hadszertári költségekre 270,000 ft. 2) szárazföldi és vízi építkezésekre Polónál 730,000 ft., össz. 1,000,000 ft.

A rendkívüli szükséglet e szerint egészben teszen 31,686,000 ftot.

A miniszterium mielőtt részletes indoklásra térne át, azon biztosítást batorokodik előre becsátani, miszerint ez érdemben a monarchia jelen szorult pénzügyi állapotának méltánylásával és a közös erőre rovdandó teher nagyságának teljes tudatával járt el, és hogy a parancsoló kötelesség és kikérülhetlen szükségnek beismerése által vezéreltetve, az igényeket a legszigorubb szükséglet határai közé szorítván, minden nélkülözhetőt és elhárthatót abból már eleve gondosan kitorölt.

A szárazföldi hadsereg. — A tüzérségszerbeli 21,700,000 forintnyi rendkívüli szükségletre. Az 1866-ik évi hadjárattól merített tapasztalatok folytán a hadsereg új fegyverzése sürgős szükségességnek ismertetett el.

Az osztrák hadsereg igazgatása nem tevéstehette szem elől azon kötelességet, hogy lehető leggyorsabban egy az új kor haladásainak megfelelő kéztűzfegyver-rendszert fogadjon el, annál is inkább, mivel a többi európai katonai államok is tudva levőleg a legélénkebb buzgalommal és leghatározottabb komolysággal fogtak a felfegyverzés megváltoztatásához.

E ténynyel szemben, — másrészt pedig tekintettel a jelen kedvezőtlen pénzügyi helyzetre, — mindenekelőtt megfontolandó volt, hogy az említett célként lehetséges, avagy talán a meglévő szerek sikeres értékesítése által is, az államkincstárnak lehető kimélese mellett, a leggyorsabban elérni?

Mindkét irányban a régi rendszerbeli löfegyverek átalakítása ajánlatosnak mutatkozott.

Az elrendelt kipróbálások szerint, az 1866-ik évi rendkívüli veszteségek után még 697,000 puská és kurta puská maradt fenn, melyekből csak 600,000 alkalmas az átalakításra; míg a maradvány a hosszu használat miatt az átalakítási költségeket nem érdemli.

Ennélfogva az 1867-ki évben folyóvá tett 1866-ik évi hitelmaradványokból 8,211,000 ft e felfegyverzési tárgyakra szenteltetett, és 379,000 öszerű fegyvernek hátultöltő fegyverre leendő átalakítása, az ahhoz tartozó löszerek beszerzése mellett, késedelem nélkül biztosított.

A 379,000 darab átalakítási költsége, — darabját 12 ftal számítva 4,548,000 ftot, a löszerek beszerzése pedig, egy-egy fegyverre 9¼ ftot számítva 3,505,750 ftot, a felmerült szállítási és egyéb mellék-költség pedig 157,250 ftot teszen; tehát összesen 8,211,000 ftot.

E szerint jelenleg még csak az átalakításra érdemes 600,000 darab régebbi fegyverkészletből fennlevő 221,000 darabnyi maradványnak átalakításáról, s további új fegyvernek a jövő hadi szükségleteknek megfelelő mennyiségben leendő biztosításáról van szó.

Egyik szükséglet fedezéséről sincsen gondoskodva, mely tehát az 1866. évre rendkívüli igénybe vétetni.

A mi az utóbbi költség új löfegyverekre illeti, jelenleg ezeknek mennyisége tekintettel a hadi létszámra, meg nem határozható, minthogy e létszám most még niucsen megállapítva.

Itt a szükséglet csak 625,000 darabba tétetik, — oly mennyiségre, mely a hadsereg jelen szervezetében is alig elégséges, — tekintettel az előrelátható jövő szervezésre pedig mindenestre a jövő hadi létszámon igen alul áll és a szertár (tartálék) készlet 300,000 darabban (azaz: használatban levő fegyverek nem egészen ½-vel) vétetik: az új rendszerbeli fegyverek szükségletének minimuma

925,000 darabot teszen, melyekből 600,000 darab az előrebcsátottak szerint, átalakítás után nyerhető, míg a 325,000 darabnyi maradvány ujan állítandó elő; — e mellett az ahhoz tartozó löszerek is beszerzendő levén.

E szerint, rendkívüli fejbene az 1868. évre következő szükséglet-tételek vétetnek fel: 1) Beszerzési költségek 325,000 ujjon előállítandó hátultöltő fegyverre, darabját 35 ftal számítva 11,375,000 ft. 2) Költségek 221,000 öszerű fegyvernek hátultöltő fegyverekké leendő átalakítására, darabját 12 ftal számítva 2,652,000 ft. 3) Költségek 325,000 új fegyverhez való löszerekre 3,108,000 ft. 4) Költségek 221,000 átalakított fegyverhez való löszerekre 2,174,545 ft. 5) Új fegyverek szállítására való költségek 66,910 ft. 6) Költségek az ő fegyverek visszaszállítására, ugyszintén az új löszerek elküldésére 129,600 ft. Összesen: 19,506,055 ft.

Ehhez járulnak továbbá: 7. a hiányzó 5,016 utászardnak beszerzési költsége, egyegy 6 ft 55 krral, 32,855 ftal. 8. a jelenleg különösen az 1866. évi veszteségek alkalmából a teljes hadi szükségletre hiányzó haditüzérségi anyag kiegészítésére és utóbbszerezésére eső költségek 773,639 ftal, továbbá a hiányzó ágyulöszerek 1,387,451 ftal. Ennélfogva az 1868. évi összes rendkívüli pénzügyi szükséglet a tüzérségi szertárúgyre 21,700,000 ft-ra rug.

Ruházatra 2,700,000 ftnyi rendkívüli szükségletre. A ruházatra és felszerelésre 1868. évre, mint rendkívüli szükséglet 2,700,000 ft vétetik igénybe.

A hadseregnek hátultöltő fegyverekkel ellátása, egy ezen felfegyverzési rendszernek, illetőleg az új löszerműködésének megfelelő átalakítását, a hátultöltő fegyverekkel ellátott legénység felszerelési eszközetnek és pedig minden közlegény részére egy második új töltenytáskának beszerzését, és a már meglévő táskának, bornyunak és testszíjnak átalakítását feltételezi.

Ezen új beszerzésnek, illetőleg átalakításnak költségei 1,576,762 ftot teszenek; míg az igénybevett 2,700,000 ft. rendkívüli szükségletnek 1,123,238 ftnyi maradéka a szaporítási készleteknek föltétlenül szükséges kiegészítése által felmerülő költségek azon részét foglalja magában, mely az 1868. évre a ruházat és felszerelésre fölvetett rendes szükségletből azon oknál fogva nem fedezhető, mivel a rendes szükségletben csak a békébeni rendes elhasználat vétetett alapul, egyébb hiányok kiegészítésére azonban ott semmisen hozatott indítványba.

A szárazföldi hadseregnek egy ujan szervezett hadivonattal teljes hadi felszerelésére való rendkívüli szükségletre. A es. kir. hadsereg a hadjárat megkezdése előtt podgyásztaligákkal és füdeles pénzár-szekerekkel csak a gyalogság három első tábori zászlóaljja, a 40. vadászászlóalj és a 4. illetve 5. századból álló 41. lovassági ezred részére volt ellátva.

A gyalogság 4-dik és 5-dik zászlóaljja, a h. határvidéki gyalogság, az összetett vadászászlóalj csak részben, e mellett igen szegényül és leginkább csak nagy társzekerekkel láttathattak el.

A földött podgyásztaligák 1853. évből származnak, azóta hordképességük kárára többször átalakítottak és ennek folytán az 1866. hadjárat alatt nagy részt vagy egészen elromlottak, vagy pedig oly kijavítást igényelnek, hogy helyreállításuk és kiegészítésük csak tetemes költségek mellett lett volna lehetséges. Elhatározatott tehát inkább mindjárt egyszerűbb és tartósabb szekereket hozni be, és e célra részben a podgyásztaligák alkatrészeit fölhasználni.

A mint 1866. évben kitűnt, okvetlenül szükséges, hogy a gyalogság negyedik és ötödik zászlóaljai, a határvidéki gyalogság, a vadászok, tartalék zászlóaljok és a lovassági ötödik, illetve hatodik századok részére a vonat kiegészítették.

További visszasság vala a vonat nagysága és hossza, nem különben a gyöngye könnyűgáslavok nagyszáma; minélfogva gondoskodni kellett arról, hogy a hordképesség szaporíttassék, a vonat-oszlop a négyes fogatnak lehetséges mellőzése és a könnyű vonólovaknak nehezekebbi pótlása által rövidebbé tételessék, a bakról hajtás behozassék, a régi társzekerek hármass fogatra készíttessenek el, a vonószerek és e részben elvesztett hármok helyreállíttassanak és átalakíttassanak.

Ez által, habár a működő hadseregnek ereje a felszerelt hadosztályokban tetemesen szaporíttott, mégis a vonatbeli közlegénység (6000) és a könnyű vonólovakban (9000) nagyszámu megakarítás történt.

Mintán a működő hadseregnek szaporítása által a csapat-osztály törzseinek és a hadtesti főhadiszállásoknak száma is szaporodott, ennek megfelelőleg, ezek részére a készületet és ezzel együtt a katonai szekerészeti készleteit is kiegészíteni, nemkülönbén a többi szekeret is a mondottak szerint átalakítani és hármass fogatra elkészíttetni kellett.

Továbbá baj az, hogy a kincstári szekerek csak alaborokkal és nem aljázózárrakkal vannak ellátva, mi által a hadvonatoszlopok a hegyes utakon átkelésnél szokatlanul meghosszabbodnak és a közlekedési utak az alaborok által, —

a melynek különben is hamar elromlanak és jelenleg, midőn azok a közönséges forgalomban használaton kívül vétetnek, nehezen szerezhetők be, — elrongáltatnak és a követő hadosztályokra nézve járhatlanokká válnak, miért is az aljázózárrak beszerzésére is figyelmet kelle fordítani.

Hogy végre a szekerészeti altszertjeinek lovai is a vonatnál kellőleg felhasználhatassanak, a közönséges szekerészeti nyereggel és előhám helyett szükségbeli szerszámmal lesznek ellátva.

Szükséges továbbá, hogy azon hadosztályok részére, melyek hegyes vidékeken és műveletlen országokban működésekre használatni szándékoltnak, a megkivántató teherlő felszerelési eszközök kellő készletben tartassanak, minélfogva azok teljezését és kiegészítését hasonlóan indítványba kellett hozni.

Mindezen teljezések, új beszerzések és átalakítások ismételt szakbizottságok által a legelőbb tőbban átvizsgáltatván, használatosságuk és hordképességük hosszas kociszási kísérletek által megpróbáltatván, azok fogatosítása s. és. és. ap. kir. Felsege által legkegyelmesebben szentesítetett.

Minden szakértő előtt ismeretes, miszerint a katonai igazgatás legfontosabb feladata az, hogy a hadseregnek hadi létszámára a kellő vonatot teljes és jó karban tartsa, mert a legjobban betanított és a legszámosabb hadsereg sem működhetik jó vonat nélkül és gyorsan sohasem is fog mozoghatóvá tétethetni.

Mintán a veszteségek pótlására és a működő hadsereg szükségletének kiegészítésére, az 1866-ik évi hadjárat óta semmi rendkívüli összeg nem engedélyeztetett, a katonai igazgatás által indítványba hozott összeg sürgősen szükségesnek mutatkozott, hogy a hadsereget minél előbb berekészítse és az állam megvédését lehetséges tegye.

(Folyt. követc.)

Levelezések.

Pozsony, febr. 19.

Lelkemből tödvözöm önök működését a szervezet körül. De ki tán tulszigorral is szoktam a bírálati tisztet gyakorolni, s igen jól itelem meg, mi a szerencse és mi a munkásság érdeme, önöktől nem tagadhatom meg elismeremet.

Önök a püspöki kar iránti deferentiát azon pontig vitték, hol már féltetni kezdetem lapjuk renommé-ját, aggodva láttam, miszerint gyöngéd figyelmöket, és a remények, biztos kilitások, magasatos hivatásnak megfelelő eredmény iránti nem is kéltett várakozásaikat annyira hangsúlyozták, hogy a balraértést kikérülhetlennek tartottam.

Ma már azt kell mondanom, helyesen tevék. S a mint önöket magasabba becsülöm, hogy sem feltenem, miszerint bármí anyagi haszonert ellenétes elvek szolgálatába szegődhettének, ugy önök ügyességétől megvárhatni gondolom, hogy az ügy érdekében el nem égetnek minden hidat a főpapság és maguk közt, s mindig készen tartják magukat arra, hogy ezen hathatos tényezők megnyeressenek és végkép el ne vadíttassanak önök óhaj-tásaitól.

Emlékezhetnek önök, hogy a mi ma bekövetkezett, már a lap megindulásánál önöknek megjövendöltem.

Önök az 1848 ki püspöki munkálatot titteék ki alapul, s nem akarék fel is tenni, miszerint 19. év többségében egészen átváltozott szellemű püspöki kart állítson elő. Én tudtam, önök nem képzelték.

Akkor L o n o v i c h esanádi püspök szelleme volt az egyházban irányadó. Önök lapjában többször fordul elő e nagy név, megemlítve azon méltánylással, mely őt nagy mérvben megilletti, akkor ő volt, bár esanádi püspök, a magyar egyház valóságos feje.

Ma ki az? melyik bir a szellem azon magas rőptével, a becsvágy azon mértékével, az előzmenyek azon kedvezéseivel, az összekötetések azon előnyeivel s száz más igyennyekkel, mi ily végetes időben sikert igérne s melyekkel L o n o v i c h érsek oly mérvben rendelkezék. És a megragadó ékesszóllás s a legbevégettebb magyar típus — hol vannak mind ezek egy személyben?

Mindezt ne essek kétségbe. A dolog meneti fog, önökkel vagy önök nélkül, főpásztorainkkal vagy azok nélkül, velük vagy ellenük, de meneti fog, mert a fejlődés feltartó zhatlan folyama ez.

E fejlődést csak a józanság helyes mértéke teheti szabatossá és mint óhajandó, bekéssé. Önök ezt képviselik s ezért létezésük jótétemény, működésük nagy érdem.

Eugemet leginkább az busit, a mit a katolikus többi lapok részéről maguktartásában tapasztalok.

Az I d ö k T a n u j a köztudomásra a kalocsai érsek befolyása alatt áll, a P. H i r n ö k legalább szeretne primatialis közlöny lenni, de azt nem hiszem, sokkal többet tartok a hprimásról, hogy sem feltehessem, hogy ismerve a közhangulatot ily ruinalt hitelt minden haszon nélkül saját te-kintélyének sulyával akarna felerőtteni azon

állásra, me-lanul eljárt

Ha az hierarchie ebben sem létezik, jo keserítő, a önk lapja sem szeret

És ez szóltam. Ö dent olvas

És az vedély kir vezetőit ér azokra, ki a főpapok

Helye erélylyel viadlnak egyam el is, ezt osz

Én ö vében, h iránt, és es lyan a vita (Cland

A m nevezett k és I d ö k azoknak szervezeti

Mint hetnének összes sa j alattiakna irodalom s És episcop halgatnuu

Mind sében. Az I d ö k letes czáfó állitmányá séges mag

Mi e n a k egy reflectálni L o n

moly jajó gető azon l á g i a k Szak

a hives b az új szak lom ajtaja által.

Ne i szokott fö tüzet kiab szelleme u

Koru dományba ban terem rül, az eg lenik meg

Azon és főpapo csoportja az ég, hog az egyház

dekek köz lapodás n A pü

kadás ki rüvé lön. A sz

kotmány bir is. A ha

főclerus, a és világi A sz

egyházat mennyi mint más retne.

Az el vésében s uem tere szerint ne tól meglet

Mi ö emberi is hogy hely viadal nél

Nézz A jogok l vészharan szelid refé latlanság

mindent a Ez t

állásra, melyet multjában teljesen és visszahozhat-
lannal eljárt.

Ha az Idők Tanuja és collegája a szigorú
hierarchicus hatalom védői gyanánt lépnek fel,
ebben semmi sinés, ez európai álláspont és mert
létezik, jogosult is, de fellépési modora annyira
keserítő, annyira izgató, hogy mint sajnos látom
önök lapját is oly tere sodorta már, melyen soha
sem szerettem volna látni.

És ez azon izgalom, miről első leveleimben
szóltam. Önök is emberek, s nem is tehetnek min-
dent olvasóik s munkatársaik bangulata ellen.

És az idegenkedés, később az izgalmas szen-
vedély kire esik vissza? Ha még a lapokat s azok
vezetőit érné, semmi baj sem volna, de visszahat
azokra, kiket mögöttük hisz a nagy közönség t. i.
a főpapkra.

Helyes, ha önök s érdekeltjeik egész higgadt
erélyvel vívnak a püspöki munkát ellen, de e
viadainak nem szabad a külön táborok gyűlöletét
egymás ellen felkelteni. Van elég idegenkedés ugy
is, ezt oszlatni, nem fokozni kell.

Én önöktől várom, sőt követelem az ügy ne-
vében, hogy szigorúbbak legyenek levelezőik
iránt, és csillapítsanak erősebben s kiáltásák komo-
lyan a viták személyes részét illetőleg:

Claudite rivus — sat prata bibere x.

LAPSZEMLE.

A mint örömet kerüljük a polemiait az ügy-
nevezett kath. jobb oldali lapokkal: a P. Hírnök
és Idők Tanujával, ugy nem mellőzhetjük
azoknak felemlítését, melyek azon téren egyház
szervezeti ügyeinket érdeklő nézetek felmerülnek.

Mint már mondtunk, miattunk e lapok beszél-
hetnek a világ végéig, de a közvélemény s az
összes sajtó ezen lapokat episcopalis sugalmazás
alattiaknak tartja s ha ez nem desavouáltatik, az
irodalom szokásai szerint olyannak kell vennünk.
És episcopalis nézeteket sem ignorálunk, sem el-
hallgatunk nem szabad.

Mind két lap megszólalt az autonomia kérdé-
sében.

Az Idők Tanuja álláspontunkat véve rész-
letes czáfolat alá, s vallási szempontokból bírálván
állítványainkat, arra tüzetesebb érvelés leendő szük-
séges maga helyén.

Mi e helyen magának az Idők Tanuja
nak egy állítására akarunk az ügy érdekében
reflectálni.

Lonkay ur, mint valami borzasztóságot komo-
ly javjeszéssel említi fel az egyházat fenye-
gető azon veszélyt, hogy az alpapság és vi-
lágiak a főpapságtól elszakadnak.

Szakadás az egyházban! retentő dolog, mire
a hívek buzgó serege elsáppad, már azt hiszi, hogy
az új szakadások thesisei valamelyik pesti temp-
lom ajtajára kiszegeztettek egy ujkori Luther
áttal.

Ne ijedjen meg senki, Lonkay ur csak a
szokott fogással él, meghuzni a vészharangot s
tüzet kiabálni tele torokkal, ha új jogosult nézetek
szelleme nyugalmának kényelmeit zavarja.

Korunk terem politikában, hadviselésben tu-
dományban, művészetben reformatorokat. A vallás-
ban teremtő erejét elvesztette, hol ilyesmii felme-
rül, az egy népámitó büntetni való szerepében je-
lenik meg.

Azon elválás, miről itt szó lehet, a püspökök
és főpapak csoportja és az alpapság és világiak
csoportja közt, természetesen és szükséges is. Adná
az ég, hogy csak ennyi s ne több elválás történjék
az egyházban s az csak addig tartson, míg az ér-
dekek körüli küzdelem folytán a szervezeti megál-
lapodás megtörténik.

A püspöki munkát közzététele által e szak-
adás kikerülhetlenné, természetesen s kényszer-
rűvé lön.

A szervezet kérdése az egyházban az al-
kotmány kérdés s annak minden sajátságával
bir is.

A hatalom kezelőit, az egyház kormányát a
főlerus, a népet minden rétegeiben az alsó clerus
és világiak képviselik.

A szervezés kérdései a körül forognak: az
egyházat illető hatalom t. i. jogok összegéből
mennyi illesse a kormányt és népet. Egyik
mint másik fél az osztályban minél többet sze-
retne.

Az ellentét és antagonismus tehát a dolog fe-
nében s az ügy természetében fekszik s azt lap
nem teremtheti, de az egyik fél kijelentvén, mi-
szerint neki az oroszlan rész kell, önkényt magá-
tól meglétt.

Mi óhajtottuk, bárha a világtörténelem, az
emberi ismeret s tapasztalás példátlanok mutatja,
hogy helyes megosztása a hatalomnak, küzdelem és
viadal nélkül megtörténjék.

Nézünk csak vissza politikai harezainkra.
A jogok legerényebb követelésére meghuzaték a
vészharang, makacs ellenállásra talált minden
szelid reform. Midőn a mulasztás és merev mozdul-
talanság áradatot provokált, halommal dobta
mindent a tengerbe a hullámok csillapítására.

Ez tanuság mindnyájunkra. Ma még rendes

medrében balad az eszmefolyam, kiáltunk s a
kadást a nézetek természetes eltéréseire, zudit-
suk egymás ellen a szenvedélyek árját s meg lesz
az áramlat, mely aztán bárkánkat oly partok felé
sodorhatja, sőt sodorja szükseggép, hova egyiránt
nem vágtyunk.

1848 a mint jelszavunk, ugy intelmező tanu-
ságunk is. Bár lenne ellenfeleinké is.

HATÓSÁGI ÉLETLÜNK.

Pest városának f. hó 17-én d. u.
tartott közgyűlést Szenkirályi Mór főpol-
gármester megnyitván, Barnai Zs. aljegyző fel-
vasta a m. k. földmívelési, kereskedelmi és ipar-
ügyi miniszter leiratát, mely szerint Hamar Leo-
nak galvani gép találmányára szabadalom adott.
A leirat tudomásul vétetett.

A közlekedési miniszter fölhívja a hatóságot,
miserint a lipótvárosi templom építésére vonat-
kozó terveket és irományokat a kormány részéről
kiküldött bizottmányval leendő közlése végett ter-
jessze fel.

Tavaszy képviselő elismeri a kormány jo-
gát az irományok felkérésére, azonban feleleveníti
Thanhoffer Pál indítványát, mely szerint vizs-
gáló bizottmány küldetett ki a hatóság részéről,
vajjon történt-e és kik által mulasztás az építés-
ben, és így a vizsgálat első sorban a hatóságot il-
leti és midőn ezen bizottmány beadta a vizsgálat
eredményét csak akkor lehet a kívánt iratokat a
vizsgálat eredményével együtt felterjeszteni.

Dr. Havas Ignác indítványozza, hogy a
hatóság által kiküldött bizottmány a kormány ál-
tal kiküldöttel együtt működjék s így a vegyes bi-
zottmányt ajánlja.

Thanhoffer Tavaszgy indítványát pártolja,
mert ezen jog a hatóságot illeti, ennek kötele-
sége az ügyet megvizsgálatni s az eredményt a
magas kormányának felülvizsgálat végett felter-
jeszteni.

A közgyűlés Tavaszgy indítványát fo-
gadta el azon megjegyzéssel, hogy a kiküldött
bizottmány oda utasították, miserint siettesse
eljárását s az eredményt mentül előbb mu-
tassa be.

Havas Pál aljegyző előadja a tanács és
tanügyi bizottmány jelentését a városi főreál-
tanodánál rendszeresítendő latinnyelv-tan-
szék ügyében.

Ne y Ferencz igazgató és képviselő ur ki-
merítőleg elmondja az ügy állását s a már lapunk-
ban általa ismertett nézeteket, bejelentí egy-
szersmind külön beadandó indítványát, hogy a
szándékolt változtatások a kormány részéről me-
ne leppe a förealiskolát.

Thanhoffer megszólaltatni kívánja a
latin nyelvnek tanítását a förealiskolánál, mely
ennek természete és rendeltetésénél fogva szük-
ségtelen. Simon Florent a latin nyelv meg-
tartása mellett szólal fel.

Végre hosszabb vita után szavazás utján há-
tározatba ment, hogy a latin nyelv a természetrajz
mostani helyzetét tanára által addig adassék elő,
míg a term.-rajzi tanár véglegesen meg lesz vá-
lasztva, ki fel leendő mentve a latin nyelv tanítá-
sától, s ekkor az egy külön erre vállalkozó ma-
gántanár által fog továbbá is, mint rendkívüli
terg előadati.

Preuszner Erzsébet városi köfelügyelő
övegyének egyszer mindenkorra 150 ftnyi segély
utalványoztatott.

A vízvezetési bizottmány jelentése Lindley
W. angol mérnökkel tartott értekezletnek eredmé-
nyéről nem balasztott egy külön rendkívüli ülésre,
hanem a többség kívánata szerint azonnal felol-
vastatott. A jelentés már e lapokban közölve volt.

A bizottmány javaslatait a főpolgármester rö-
videsen ismételvén, ajánlja, hogy azok pontosint ki-
vételnek tanácskozási alá, mit a közgyűlés elfo-
gadván, kitűzi a bizottmány első javaslatát, misze-
rint a vízvezetési technikai vezetését, valamint a mű-
egymástutáni kivétel feltétlenül Lindleyre bizas-
sék, s neki szabad kéz adassék.

Sztupa György szem előtt tartván azon
fözpontokat, hogy a vízvezetés által egészséges
tisza vizet nyerjünk, a tisztaságot előmozdítjuk,
a tüzoltásra elegendő vizet nyerjünk, kívánna
irányadó elveket megállapítani annál is inkább,
mert Lindley terveiben az első csővezetésnél csak
is a használatját tűzvéni ki főzélül, a fölemlített
pontok mellözve leendnek s főleg azon városrészek,
mint Ferencz- és Terézváros, hol a viz leg-
rosszabb, a por s a sár legnagyobb, nem fognak a
vízvezetés jótéteményében az első évben része-
sülni, holott ezeknek legnagyobb szükseggük van.

Grün a bizottmány javaslatát pártolja.

Tavaszy óhajta, hogy minden városrész
mentül előbb egyelőn részesítessék a vízvezetésben,
miért is pártolván Stupa indítványát, 5 tagu bizot-
mány kiküldését kéri még pedig tág hatáskörrel
és csak azon esetre, ha ezek közt nagy nézet kil-
önbség adná magát elő, a kérdés előntése a
közgyűlés elé terjesztessék.

Simon Florent a javaslat mellett szó-
lal fel.

Dobos a javaslat ellen kénytelen felszólalni
annál inkább, mert a szerződés lényegére nézve
neki észrevételei lettek volna, mivel annak alap-
ját csak a bizalom képezi minden garancia nélkül,
már pedig egy ember sem csalhatatlan s így nem
kívánja kizárólag a művezetést reá bízni, hanem ő
is 5 tagu bizottmányt óhajta.

Weisz Bernát hivatkozik a Lindley által
kiadott nyomtatványra, melyben ő maga is említi,
hogy az elkészítendő terveket eleve be fogja mu-
tatni s azoknak jóváhagyását a polgárságtól
kérni.

Szabó és Havas szintén a bizottmány
javaslatának elfogadása mellett szólalnak fel.

Az elnök kiittvén a kérdést, a bizottmány ja-
vaslata nagy többséggel lett elfogadva és így
Lindleynek a technikai művezetés és az egymás-
utáni kivétel feltétlenül át lett adva.
(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— Ö Felsége, a király, mint megbízható
forrásból értesültünk, f. hó 24-én reggel fog fővá-
rosunkba érkezni. Estve a polgári táncgyűlést
fogja megjelenésével szerencsétlenni.

— Az országgyűlés egybehívása
jövő hó elejére bizonyos.

— A Pestvárosi Igéti Hermina-kápolna
közlemben egy elemi iskola építése tervezetik.

— Zágrábból azon különös tudósítás ér-
kezik, hogy az ottani posta- s táviradi tiszték a
lajtántuli államalapítványokra felekesztettek, noha
napról-napra várják, hogy a magyar kereskedelmi
miniszterium alá fognak helyeztetni, mint a pénz-
ügyi osztálylyal már meg is történt. Horvátország-
nak a magyar koronához tartozása vita tárgyát
sem képezvén, bevárandók a bővebb és hitelesb
tudósítások.

— A hannoverai exkirály sok be-
szédre ad most alkalmat. Emigrans hannoveraiak
tegnapelőtt éji zenét rendeztek neki Hietzingben s
midőn az erkélyen megjelent, zajos éltetés közt
„Térj vissza, királyunk” kiáltások hallatszottak.
A király táncgyűlést rendeztetett a tisztelgőknek.

— Már terve is kész azon díszes, két
emeletes épületnek, melyet a Károlykaszárnya or-
száguttra néző részén emelni fognak. Bizonyosnak
állítják, hogy oda a postahivatal fog elhelyeztetni,
mi a hely központi fekvését s az utca tágasságát
tekintve, igen jó választás lenne.

VEGYES HIREK.

— Azon főpásztori körlevél, melyben ő Her-
cegsége, Magyarország Primása az esztergami
főmegyében királyné Asszonyunk ö Felsége bol-
dog szüléseért az imádkozást elrendeli, következ-
leg intézkedik:

1. Tartozik minden felszentelt pap — ha kül-
lönben ezt a rubrikák megegedik — a mise
könyvben e címmel „pro quocunque necessitate“
ellátott imát mindennap a sz. misében felvenni.

2. Az egyházi szónok vasár- és ünnepnapokon
sz. beszéd után 2 óránykót és 3 üdvözlégy Má-
riát a már közölt imádsággal a nép nyelvén el-
imádkozni.

3. Munkanapokon a plébániai templomokban
szentmise után a miséző pap az oltár lépcsőire tér-
delve, a nép és iskolás gyermekekkel 3 miatyan-
kót, 3 üdvözlégy Máriát ugyanazon imádsággal
elvégezni.

4. A délutáni isteni szolgálat után ugyanezen
imák elmondandók.

Mindenek imák a szülés megtörténte után el-
hagyatnak.

KÜLFÖLD.

Franciaország. A francia törvényhozó tes-
tületben f. hó 14-én igen viharos ülés volt. Okot
erre Berryernek a sajtótörvény 16-ik cikkelyéhez
beadott módosítvány szolgáltatott, mely azt kö-
veteli, hogy a törvényszékek osztályai, melyek a
sajtóügyekben itélni hivatva, többé ne a törvény-
szék elnöke, a főprocurátor, meg az igazságügyi
miniszter által, a mint az 1814 óta divat, hanem a
régii 1820-ki rendszer szerint sorsbuzás által jelöl-
tessenek ki, Berryer első beszélt és szavának tel-
jes erejével fordult a kormány és jobboldal ellen.
Teljes joggal hangsúlyozza, mennyire helytelen
dolog az, hogy a közzévaló jelölje ki a bírakat, kik
az ő általa emelt vád felett ítélnének.

Aztán az ugynevezett régi pártokra áttérve,
Rouher miniszternek egy mondatára czéloz, — ki
minapában azt mondta, hogy a különböző véle-
mények, melyek ma egyesültek, egész zürzavart
képeznek, — s azt mondja: „Nem a régi pártok
képeznek zürzavart, hanem egy férfinak nézetei
(s itt a miniszteri pad felé mutatott), kinek fejében
annyi az ellenmondó vélemény,“ Rouher ezen sza-
vaknál elsápad s ülőhelyén a legnagyobb zavar-
ban ide s tova mozgott, de annélkül, hogy hangot
boesott volna magából. Baroche igazságügyi mi-
niszter Berryernek válaszolt s azt mondá, hogy a
mostani kormányzati mód elkerülhetlenül szük-
séges, s hogy minden ugy van jól, a mint van.

Mindenki azt várta, hogy Thiers szölvén közbe,
de Berryer maga válaszolt Barochenak s azt
mondá, hogy az igazságügyi miniszter által felho-
zott érvek nem állják meg a sarat s nem elégsége-
sek, hogy a fenytető rendőség három kamarából
áll és mégis minden sajtóügyet a kamara elé hur-
colznak, és hogy 1859. óta a kamara elnökeit, a
sajtó ellen tanusított hü szölgálatiaktal jutalmul,
felebbezési törvényszéki tagokká léptették elő. E
kemény vádra a jobboldal iszonyu zajban tört ki.
Rouher és Baroche fölugranak s azt kiáltják, hogy:
„nem! nem!“ Az ellenzék Berryerhez áll. A zajoly
nagy lesz, hogy már egy szót sem lehet érteni.

Az elnök iparkodik a rendet ismét helyreállí-
tani, szölnet nélkül rángatja csegettyűjét, többeket
rendre utasít, de a csendet csak hosszú idő után
tudta helyreállítani. Az igazságügyi miniszter rekedt
hangon visszautasítja a bírói függetlenség ellen
szört megtámadásokat. Figyelmeztet Berryert,
hogy e dolgról több tisztelettel kellene szölnölnia,
hogy a bírakat csak szölgálatiaktal léptetik elő,
de nem azon szivessegekért, melyeket a kormány-
nak tettek. Baroche beszéde után az elnök meg-
kezdte a szavazást s a módosítvány 175 szavazattal
48 ellenében elvetetett.

Angolország. Irtek, hogy az angol parla-
ment minden trónbeszéd s minden egyéb szertar-
tás nélkül kezdte ülésését, minthogy ezen ülés-
ek az öszszel megszökadtnak folytatásának

tekintendő. A felsöház a f. hó 14-én tartott ülésén
csak néhány percig maradt együtt. Az alsöház
bosszabb ülést tartott, ámbar igen csekély szá-
mal jelentek meg a tagok, ugy, hogy idönként még
a határozatképes negyven tag sem volt a teremben.
Az indítványok és interpellációk egymást érték.
Forster felsölitja a kinstár kanczellárját, hogy
az elemi oktatás körüli terveiről és nézeteiről nyil-
latkozzék, jelesül hajlandó e a kormány e tárgy-
ban az ülésszak alatt javaslatot előterjeszteni.
Disraeli nem akar már most érdemlegesen a
tantgyról nyilatkozni, s csak arra nézve ad felvi-
lágoztást, hogy a kormány még a jelen ülésszak
alatt fogja előterjeszteni a munkásosztályok gyer-
mekeinek jobb iskolázására vonatkozó javaslatát.

Earl of Mayor Irland első titkára, indit-
ványt tesz, hogy a „habeas corpus“ acta felfüg-
gesztése Irlandra nézve jövő évi márcziusig kiter-
jesztessék. Mely sajnálkozással, ugymond, kényte-
len a kormány ezen indítványt tenni, hogy a féniek
nyugtalanokdását ellensúlyozza. A kormánynak
már most biztos tudomása van a forrongás czéljár-
ról, a jelenlegi rend felrogatása után az ir köztar-
saság volna megalapítandó. Az öszszeszkívés nem
csak Amerikában, hanem a szárazföldön is támog-
tásra tudott szert tenni. A „habeas corpus“ acta
felfüggesztése következtében már eddig is sikerült
a kormánynak, hogy az öszszeszkívés több főöökét
megkerítse, másokat elrettenen és ártalmatlan-
nokká tegyen, anélkül, hogy rendkívüli törvény-
szökekhez kellett volna folyamodnia. Jelenleg 96
személy van elfogva, a mult évben 265 elfogtatás
történt, ezek közül csak 11-en voltak bérlok, a
többiek a legalsöbb, legmíveltelembb rétegekből
valók.

Bagwell csodálkozik, hogy a kormány
nem adja elő ezen alkalommal nézetét, hogy mikép
akarja Irlandot megbékíteni és az ottani állapo-
kat orvosolni. Több szönök fel nem szólalván, a
bill első felolvasása megengedetett, másodíki fel-
olvasása hétéföre tüzetelt.

Lord Derby miniszterelnök betegségeiről nap-
ról napra szomorubb hírek kelnek. Köszvényes
baja folytán annyira elgyengült, hogy minden
munkától tartózkodnia kell. Mi történik akkor, ha
Lord Derbyt emberli dolok esik meg? A nagyobb
lapok hallgatnak e gyöngéd tárgy felett. Csak egy
hetilap tér rá és azon óhaját fejezi ki, hogy Derbyt
Disraeli helyettesítse. Lord Stanley és a richmondí
herceg fiatságnakul fogva nem alkalmasak arra,
hogy azon cabinet elnökei legyenek, melynek
Disraeli is tagja.

Olaszország. Rómából írják, hogy a fegy-
verminiszter napi parancsot boesott ki, melyben
igen nagy elővigyázatot ajánl a római vagy olasz
alattvalók felvételénél a pápai hadseregbe, s csak
is olyan olaszokat tart felvehetőnek, kik kiváló
biztosítékokat és ajánlatokat tudnak felmutatni.
Kanzler táborok s fegyverminiszter egyáltalában
nagy ellenszenvet mutat az olasz tiszték és közka-
tonak irányában, mert tapasztalásból tudja, hogy
azokból szöktak kerülni az árulók.

Chreptovics gróf, egykor nápolyi orosz követ,
a napokban Rómába érkezett. A mi a pápát illeti,
egy hallani, hogy el van nála határozva, mind-
dig nem boesatani maga elő Oroszország részéről
képviselet, a mig a katolikusok ellen Orosz- és
Lengyelországban kiböcsötött legutolsó ukázát
vissza nem vonja az orosz kormány s a pápai nun-
cius Sz. Pétervárbán nem foglalhat őt megillető
állást.

F. hó 14-én szép ünnepely volt a Vatican kert-
jeiben. A pápai karmester maestro Rosati egy
hymnust, mely a szentszék utolsó gyözelmet dicsö-
íti, zenére tett és a szerzemény 400 énekes és 120
zenészből álló erős zenekar által előadatta. Az
eredmény fényes volt. Ö szentsége Antonelli bi-
bornokkal és az egész udvarral megjelent az elő-
adáson. Jelen volt továbbá a fegyverminiszter
Kanzler táborok s a pápai hadsereg több magas-
rangú tisztje.

Az idegenek és odaválók nagy számát lehetett
látni. Az előadás után a szentatyja kifejezte a közre-
működöknek magas megegedését s mindegyi-
küknek emléklül egy ezüst érmet adott. Rosati
igazgató küllöös kitüntetésből egy arany, a zene-
kar igazgatója Molajoti egy nagy ezüst érmet
kapott.

F. hó 13-án a Villa Borghese-ben a pápai had-
sereg fölött szemle tartatott. Sokan, kik az utolsó
események és harcok alkalmával magukat kitün-
tetették, érdemeikkel diszittettek fel. A csapatok
kinézése pompás volt.

A zuvok most 4000-en fölül vannak, kik
közt 2200 hollandi, aztán vagy 700 francia, 600
belga, 400 olasz, német, spanyol, angol, irlandi,
skót és amerikai van. Iturbide mexikói herceg,
kit a szerencsétlen Miksa császár utódjának s örö-
kösenek választott, a pápai zuvok közé lépett
s deli szép ifju. Miksa császáról levén szó,
megemlítjük, hogy övezge Sarolta császárné a
szentatyához igen szomorú s nagy nyelven ír le-
velet intézett. A fekete szegélyül levélben, melyet
a szerencsétlen császárné sajtókezöleg s ismert
ékes írással írt, a boldogult Miksa császár lelkét
ö szentségének imádságába ajánlja.

Olvasóink tudni fogják, hogy Humbert olasz
koronaherzeg unokahúgával Margit genuai her-
cegnövel kel egybe, mire természetesen pápai en-
gedély, kell. Sokan kétkedtek, vajjon megadja-e
majd ö szentsége a kívánt engedélyt, de a turini
érsék egy percig sem habozott, hanem megette a
szükséges lépéseket s mint most Turinból írják, a
pápa a kért engedélyt már megadta. Midőn a tör-
vényhozó kamara küllötsége tisztelgett nála s a
közlebb kötetendó házassá:ához szerencsét kíván-
tak, Humbert trónörökös azt választotta, hogy mi-
dön unokahúgát választá jövendőbeli nejeül, a
hercegnő személyes tulajdonainak hódolt ugyan,
de egyrészt szeme előtt tartá araja édes atyjának,
a genuai hercegnék érdemeit, a ki a savoyai dy-
nastiának egyik legkitünőbb támasza volt.

Poroszország. A napokban Tschirschnitz, a
hannoverai legió egyik tagja, panaszt emelt, mi-
szerint a szökevény hannoveraiakkal a Schweizben

nem bántak vendégszeretőleg, hanem porosz ki-
vására kinttéltek onnan. Ezen vádakra a schweizi
szövetségi tanács így válaszol: „Tschirschnitz ur
első állítása föltűnő ellentétben áll ugyanazon oldal-
ról jött korábbi hálynyilvántásokkal. Második áll-
lítása pedig annál föltűnőbb, miután minden ember
tudja, hogy ezen emberek — magának a szövetségi
tanácsnak legnagyobb eszlálkozására — hirtelen
kivonultak a Schweizből, miután állításuk szerint
állásukat osztrák utlevek segédelmével szabá-
lyozták volna. Ezen állítás további illusztrációjára
nézve jó lesz még arra is emlékeztetni, miszerint
a szövetségi tanács egészen az egyes kantonokra
bizta, akarnak-e ezen embereknek menhelyet adni
vagy nem. Hogy a szövetségi tanács a kantonokra
semmiféle nyomást nem gyakorolt, azt ezek maguk
legjobban tudják.
Egyáltalán a szövetségi tanács ezen emberek-
ről sohasem határozott semmit, csak első meg-

érkezésükkor foglalkozott velük, s ennél fogva a
porosz kormány részéről nem is érkezett hozzá
semmiféle idevonatkozó reclamatio. — Szembe-
átló dolog, hogy ezen hannoveraiak vezetői szük-
ségesnek tartják, miszerint a német közönségnek
némi port hintsenek szemébe a Franciaországba
való föltűnő átlépést illetőleg. Tegyenek e részben
a mint akarnak, annyi bizonyos, hogy ezen embe-
reket nem kedvezőleg jellemzi azon vonás, misze-
rint a Schweizet és annak hatóságait, e czéltól
készakarva és hamis módon rágalmazzák.
Egy párisi lap tagadja, hogy a franciaia kor-
mány a hannoveraiak franciaia földre való átlépe-
sének kedvezett volna, és azt állítja, hogy a fran-
ciaia kormány és szökevények megérkezése által még
kellemetlenebbül meg volt lepetve, mint a porosz.
Helytelen állítás az, hogy a franciaia hatóságok a
szökevényeket oltalmuk alá fogadták, mert csak
arra szorítottak, hogy nekik szállásokat utalvá-

nyozzanak s a belligyminisztertől utasításokat kér-
jenek, ki is azt rendelte, miszerint a szökevények
osztályait azonnal oly helységekből kell elosztani,
melyek a határszélétől legalább is 40 mérföldnyire
vannak. Mindez megtörtént, még mielőtt a porosz
kormány bármely lépést tett volna.
Mert tudvalevő dolog, hogy Berlinből Páris-
ba utasítások küldettek, melyek egyszerűen a le-
gionáriusoknak Franciaországba való kiutasítá-
sát kívánták. Azonban az is ismeretes, hogy még
mielőtt a párisi porosz nagykövet megbízatását
teljesíthette volna, Franciaország önként nem fog-
adta, miszerint területén szervezett legiót nem fog-
túrni, s ezért a legénységet a Champagneben szét-
osztotta, a tiszteteket egyelőre Bourgesba belebete-
te. Habár a berlini követelés messzebbre terjedt, mind-
azáltal a követség ezen utasításokat félretéve kijel-
enté, miként Franciaországnak eme saját szántá-
ból tett lépésével megelégszik.

Az egész ügy már most úgy látszik békés uton
fog elintéztetni, miután Poroszországban a dolgok
ból oly nagy zajt ütöttek, hogy gyöngye idegzett
politikuskok már második porosz háborút láttak kö-
zeledni. Mint mondják, Beust báró szigoruan meg-
feddette az eljárást, melyet a bécsi rendőrigazga-
tóság a hannoverai legiónak adott utlevekkel kü-
vetett, s megnyugtató felvilágosításokat is küldött
Berlinbe. Másrészt meg a hannoverai király hiet-
zingeni udvarát mind Beust, mind a császár köz-
vetlen követe ujabban azon feltételekre emlékez-
tette, melyek mellett meg van neki engedve, hogy
a vendégjogot az ausztriai területen igénybe vegye.

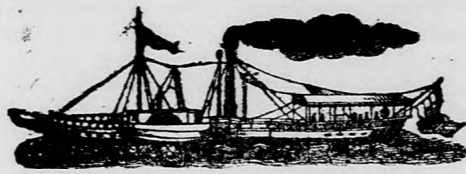
Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde február 19. án.			Magyar értékpapírok árkelete.		Bécsi börze február 21. én.		Részvények.		Elsőbbségi kötvények.					
Gabna-árak.	Súly- fontokb.	Ára mérőlkint	Adva	Tartva	Államadósság.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva			
Buza bászági	83-84	5.95-6.05	640.	645.	5% osztr. értékű	54.45	54.56	Nemzeti bank	712.-	714.-	1862. Erzsébet vasut	84.30	85.-	
" tiszai	86-87	6.80-6.90	200.	208.	" adomentes	58.40	58.60	Hitelintézet	192.90	193.10	1867. államvasut	119.50	120.-	
" pesti	83-84	5.95-6.05	224.	228.	" nemzeti kölcsön	66.-	66.15	Magyar hitelbank	78.50	79.-	Déli vasut	98.50	99.-	
Kétszeres	86-87	6.80-6.90	78 1/2	79.-	1860 ki sorsjegy	57.30	57.50	Anglo-osztr. bank	621.-	628.-	Északi vasut	91.25	91.75	
Róza	83-84	5.95-6.05	1425.	1450.	Magyar földteherm. kötvény	82.90	83.10	Ausztriai földhitelintézet	118.-	118.50	Cseh nyugati vasut	88.50	89.-	
Árpa serfőzésre	86-87	6.80-6.90	432.	435.	Bánati	71.50	72.75	Északi vasut	174.	178.-	Tiszai vasut	94.25	94.75	
etetésre	83-84	5.95-6.05	1980.	2000.	Horvát	70.50	71.50	Államvasut	1755	1760	Gal. Károly Lajos vasut	80.25	80.75	
Zab	86-87	6.80-6.90	815.	820.	Erdélyi	70.-	71.-	Déli vasut	259.60	260.-	Magyar észak vasut	81.25	81.50	
Kukoricza bászági	78-80	4.65-4.75	444.	446.	Sorsjegyek.	66.-	66.50	Erzsébet vasut	171.60	172.-	Lemberg-csernov. vasut	94.-	95.-	
" uj	68-70	2.85-3.10	560.	570.	Hitelintézet	131.-	131.50	Gal. Karoly Lajos vasut	142.50	143.-	Erdélyi vasut	80.25	80.75	
Róza	68-70	2.60-2.80	706.	740.	Dunagőzhajózási	92.50	93.-	Lemberg csern. vasut	206.25	206.75	Frankfurti váltó	91.90	92.25	
etetésre	45-47	1.80-1.90	610.	713.	Budai	26.50	27.50	Cseh nyug. vasut	178.50	179.-	Londoni váltó	117.60	117.85	
Zab uj	—	2.80-2.95	215.	218.	Eszterházy hg.	120.-	—	Dél-ész. ném. összeköt. vasut	149.75	150.25	Párisi váltó	46.75	46.85	
Köles	—	5.75-6.25	660.	665.	Salm	32.-	33.-	Tiszai vasut	139.-	139.50	Cs. arany	5.61	5.62-	
Rapce	—	3.10-3.20	240.	245.-	Pálffy	25.75	26.25	Magyar észak vasut	147.-	147.-	Napoleon'or	9.40	9.41-	
Záloglevelek.	—	5.87 1/2-	83.-	84.-	Clar	27.50	28.50	I-só erdélyi vasut	82.-	84.-	Egyleti tallér	1.73-	1.74-	
Nemz. bank kisors. ezüst	95.70	95.90	476.	478.	St. Genois	24.25	24.75	I-só ausztriai Dunagőzhajó- zási társaság	140.75	141.25	Erzüst	115.75	116.-	
" o. é.	91.20	91.40	390.	400.	Windischgrätz	17.50	18.75	Pesti lánchid	491.-	493.-				
Magyar földhitelintézet	91.75	92.-	380.	385.	Waldstein	21.-	22.-		375.-	385.-				
Ausztriai	100.50	101.-	68.-	70.-	Keglevich	15.-	15.50							
			Magyar földh. záloglevél	91 3/4	92.-									
			Pesti keresk. b. zálogl.	96 1/2	97.-									

HIRDETÉSEK.

Első cs. kir. szabadal.

dunagőzhajózási társaság.

Alulirt forgalmi igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy

hétfőn, f. é. február 17-én

a személyszállító-gőzösök menetét

valamint

PEST és GYŐR

szintugy

Pest, Zimony, Orsova és az alsó Dunaállomások

közt

megnyitja

és további rendelkezésig következőleg fog történni:

Lefelé:

Győrből Pestre: naponkint 7 óraker reggel. (Első menet kedden febr. 18-kán.)
Pestről Mohács, Ujvidék és Zimonyba: hétfőn, szerdán és szombaton 7 óraker reggel. (Első menet hétfőn febr. 17-én.)
Mohácsról Ujvidék és Zimonyba: kedden, csütörtökön és vasárnapon 6 óraker reggel. (Első menet kedden febr. 18-án.)
Ujvidékről Zimonyba: szerdán, pénteken, hétfőn 7 óraker reggel. (Első menet szerdán febr. 19-én.)
Pestről Orsovára és a Dunafejedelemsegekbe: (hajóváltotatással Orsovánál) szerdán 7 óraker reggel. (Első menet szerdán febr. 19-én.)

Mohácsról Orsovára és a Dunafejedelemsegekbe: (hajóváltotatással Orsovánál) csütörtökön 6 óraker reggel. (Első menet csütörtökön febr. 20-án.)
Ujvidékről Orsovára és a Dunafejedelemsegekbe: (hajóváltotatással Orsovánál) pénteken 7 óraker reggel. (Első menet pénteken febr. 21-én.)
Zimonyból Orsovára és a Dunafejedelemsegekbe: (hajóváltotatással Orsovánál) pénteken délben. (Első menet pénteken febr. 21-én.)
Orsováról Galacra: vasárnap délben. (Első menet vasárnapon febr. 21-én.)

Fölfelé:

Pestről Győrbe naponkint 7 óraker reggel. (Első menet hétfőn febr. 17-én.)
Mohácsról Pestre: kedden, csütörtökön, szombaton 4 óraker reggel. (Első menet szombaton febr. 22-én.)
Ujvidékről Mohácsra és Pestre: hétfőn, szerdán, pénteken 8 óraker délelőtt. (Első menet pénteken febr. 21-én.)

Zimonyból Ujvidék, Mohács Pestre: hétfőn, szerdán, pénteken 3 óraker reggel. (Első menet pénteken febr. 21-én.)
Orsováról Zimony, Ujvidék, Mohács Pestre: szombaton délben. (Első menet szombaton febr. 22-én.)
Galacsról Orsovára és tovább Pestig (hajóváltotatással Orsovánál) kedden reggel. (Első menet kedden febr. 25-én.)

A mohács-pécsi vasutvonatai a személyszállító-gőzösök meneteivel Mohácsra és vissza közvetlen összeköttetésben állanak.

A személyszállító-gőzösök megérkezése Pestre:

Győrből: naponkint délután.
Mohács, Ujvidék, Zimonyból: kedden, csütörtökön, szombaton délután.
Orsováról és a Dunafejedelemsegekbe: kedden délután.

Pesten, február 15-kén 1868.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság

forgalmi igazgatósága Magyarországon.